

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 246/2014-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. mája 2014 predbežne prerokoval sťažnosť P. U., zastúpeného advokátom JUDr. Karolom Spišákom, Ventúrska 18, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práva na ochranu vlastníctva zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co 403/2012 z 18. decembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. U. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. apríla 2014 doručená sťažnosť P. U. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia

základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva na ochranu vlastníctva zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 Co 403/2012 z 18. decembra 2013.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že žalobou podanou 9. decembra 2009 pôvodne Okresnému súdu Prievidza sa sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu domáhal od žalovaného (obchodná spoločnosť LUDO, spol. s r. o., Tatranská 295, Považská Bystrica) vydania hnutelných vecí a alternatívne náhrady škody za žalovaným odnesené veci patriace sťažovateľovi z nebytových priestorov patriacich žalovanému po skončení nájomného vzťahu so sťažovateľom. Z dôvodu miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Prievidza o predmetnej žalobe sťažovateľa konal od 19. februára 2010 Okresný súd Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“), ktorý svojim rozsudkom sp. zn. 10 C 34/2010 z 9. októbra 2012 žalobu sťažovateľa v časti o náhradu škody zamietol a „*konanie o vydanie vecí*“ zastavil. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd preskúmal označené rozhodnutie okresného súdu a rozsudkom sp. zn. 17 Co 403/2012 z 18. decembra 2013 „*rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdil*“. Rozsudok okresného súdu v spojení s napádaným rozsudkom krajského súdu nadobudli právoplatnosť 20. februára 2014.

V sťažnosti podanej ústavnému súdu sťažovateľ namieta arbitrárnosť, neodôvodnenosť a vnútornú rozporuplnosť rozsudku krajského súdu sp. zn. 17 Co 403/2012 z 18. decembra 2013, a to jednak z dôvodu, že krajský súd podľa jeho názoru nevyčerpal celý predmet odvolania, a to aj napriek skutočnosti, že z odvolania malo vyplývať, že ním sťažovateľ napadol rozsudok okresného súdu v celom rozsahu, a nie iba z časti, a jednak aj z dôvodu sťažovateľom tvrdeného neustálenia skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa sťažovateľa krajský súd nesprávne ustálil napr. otázku začiatku plynutia výpovednej doby z nájmu, ktorej plynutie navyše podľa sťažovateľa krajský súd,

rovnako ako pred ním aj okresný súd, odvádzali od právne nerelevantnej skutočnosti, ktorá nemohla mať za následok plynutie tejto výpovednej doby, pretože podľa sťažovateľa výpoveď z nájmu prebrala jeho manželka, ktorá na to nemala oprávnenie, čo súdy rovnako nezohľadnili, čím malo dôjsť k porušeniu základného práva a práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie. Sťažovateľ tiež namieta, že tak sa okresný súd, a nenapravil to ani krajský súd, nevysporiadal ani so skutočnosťou, že celkový záväzok sťažovateľa z nezaplateného nájomného za nebytové priestory za november 2006, ktorý mal byť dôvodom skončenia nájomného vzťahu, predstavoval sumu 1 128,06 €, zatiaľ čo hodnota vecí a zariadení patriacich sťažovateľovi (zariadenie pivárne, pozn.), ktoré mal 9. decembra 2006 žalovaný svojvoľne vyniesť zo sťažovateľovi prenajatých priestorov dosahovala nepomerne vyššiu sumu, a to 16 632,81 €, pričom žalovaný mal podľa sťažovateľa svojvoľne demontovať aj zariadenia, ktoré sťažovateľ do prenajatých priestorov vniesol s jeho súhlasom. Okrem toho podľa sťažovateľa súdy nezohľadnili ani skutočnosť, že žalovaný mu pred násilným vyst'ahovaním vecí sťažovateľa z prenajatých priestorov predtým nezaslal výzvu na dobrovoľné splnenie si povinností. Napokon sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu spochybňuje aj záver krajského súdu o nepreukázaní jeho vlastníckeho práva k veciam, ktorých vydania sa žalobou domáhal.

Okrem toho sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu tiež namieta, že krajský súd, tak ako pred ním ani okresný súd, nezohľadnil, že sťažovateľ nemá právnické vzdelanie, a náležite ho nepoučili o jeho právach, pričom v tejto súvislosti sťažovateľ v sťažnosti tiež uviedol:

«Či už prvostupňový alebo aj druhostupňový súd mali v rámci práva na spravodlivé súdne konanie a práva na súdnu ochranu brať do úvahy, že či už sťažovateľ, v predmetných konaniach v postavení navrhovateľa (ďalej aj ako „navrhovateľ“) alebo jeho splnomocnení zástupcovia nemali právne vzdelanie (až na časť konania, keď navrhovateľa zastupoval advokát Mgr. Vladimír Lupták), a preto mali v rámci uplatňovania práv navrhovateľa pristupovať osobitne prihliadnuc na ich právnu negramotnosť a bolo ich povinnosťou ich náležite poučiť, čím by sa mohlo predísť k procesným chybám, ktoré z časti bránia domáhaniu sa práv sťažovateľa.»

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo P. U... na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na ochranu majetku podľa článku 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 17 Co/403/2012 zo dňa 18.12.2013 porušené boli.

2. Zrušuje sa rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 17 Co/403/2012 zo dňa 18.12.2013 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. P. U. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 Eur (slovom päťtisíc Eur), ktoré mu je Krajský súd v Trenčíne povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Trenčíne je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia P. U. v sume 340,90 EUR s DPH na účet jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. Karola Spišáka..., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania ústavného súdu bolo preskúmanie, či rozsudkom krajského súdu sp. zn. 17 Co 403/2012 z 18. decembra 2013 došlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu vlastníctva zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu.

V súvislosti s napádaným rozhodnutím krajského súdu ústavný súd poukazuje v prvom rade na skutočnosť, že ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov). Ide o jeden zo základných princípov, ktoré ovládajú konanie pred ústavným súdom, a to o princíp subsidiarity.

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľ proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 17 Co 403/2012 z 18. decembra 2013 ešte v čase pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (sťažnosť adresovaná ústavnému súdu bola podaná na poštovú prepravu 17. apríla 2014, pozn.) podal prostredníctvom okresného súdu 20. marca 2014 dovolanie, o ktorom ku dňu podania ústavnej sťažnosti, ako ani ku dňu rozhodnutia ústavného súdu ešte nebolo rozhodnuté, pretože v súvislosti s týmto dovolaním okresný súd vykonáva jemu prislúchajúce procesné úkony (zaslanie dovolania na vyjadrenie protistrane, pozn.). Nezávisle na sťažnosti podanej ústavnému súdu sťažovateľ v dovolacom konaní uplatnil proti napádanému rozhodnutiu krajského súdu identické námietky, aké uplatnil aj v konaní pred ústavným súdom.

V okolnostiach daného prípadu tak sťažovateľ podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne aprobovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci (m. m. II. ÚS 492/2010, IV. ÚS 363/08, IV. ÚS 228/2010).

Ústavný súd konštatuje, že podľa svojej doterajšej judikatúry dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok v zmysle ustanovení § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku považuje za účinný právny prostriedok ochrany základných práv a slobôd v občianskoprávnom konaní (napr. I. ÚS 1/00, II. ÚS 31/00, I. ÚS 209/05), preto ho nemožno nahradiť rozhodnutím ústavného súdu o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu v tomto procesnom štádiu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu o poslednom procesnom prostriedku, ktorý bol sťažovateľom využitý, ako predčasné (m. m. IV. ÚS 228/2010, IV. ÚS 311/2010).

V tejto súvislosti už ústavný súd judikoval (napr. I. ÚS 239/09, II. ÚS 492/2010, IV. ÚS 49/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy po rozhodnutí o dovolaní bude v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (krajského súdu). Nie je dôvodné, aby sťažovateľ v prípade, ak podal dovolanie, zároveň podal aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu (t. j. proti rozhodnutiu krajského súdu) odmietnuť pre jej oneskorenosť (napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Českej republike, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54). Inými slovami, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) sa považuje ústavná sťažnosť

za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní, pričom lehota na podanie sťažnosti proti dovolaním napadnutému druhostupňovému rozhodnutiu (t. j. proti rozhodnutiu krajského súdu) sa považuje za zachovanú (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 358/09).

Ak by sa ústavný súd vecne zaoberal sťažnosťou sťažovateľa pred rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o podanom dovolaní, mohol by neprípustne zasiahnuť do rozhodovania všeobecných súdov. V prípade, ak by ústavný súd čakal na rozhodnutie dovolacieho súdu, mohlo by to viesť k neúmernému predĺženiu konania o sťažnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale ju vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ako aj rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, ako aj o priznaní úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tých častiach sťažnosti, ktorými sa sťažovateľ domáhal ich priznania, už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. mája 2014